

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการ
ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔

สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

• • • •

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแล
การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔

ที่ปรึกษา

นายแพทย์สุรธรรณชัย	วัฒนา ยิ่งเจริญชัย	อธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์อรรถกวลา	แก้ว สัมฤทธิ์	รองอธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์เอกชัย	เพียรศรีวัชร	รองอธิบดีกรมอนามัย
นายคุณ	ศรีสุ วัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสาธารณสุข
นายแพทย์นิธิรัตน์	บุญตานนท์	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยผู้สูงอายุ
นางนิรุษ	อากาศธ	ผู้อำนวยการกองกฎหมาย กรมอนามัย

กองบรรณาธิการ

นางรัชณี	บุญเรืองศรี	รองผู้อำนวยการสำนักอนามัยผู้สูงอายุ
นางสาวฐานิวัตร	เพียวเกษม	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
นางสาวปริมสุดา	อุประรัตน์	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
นางสาวสุกฤดา	คุณวโรตม์	กองกฎหมาย กรมอนามัย
นายกันต์	เจิมพวงผล	กองกฎหมาย กรมอนามัย
นางสาวพรรณวรรณ	อุดมผล	กองกฎหมาย กรมอนามัย
นายวิภา	โสฬแพทย์	กองกฎหมาย กรมอนามัย

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

กลุ่มคุ้มครองสุขภาพผู้สูงอายุและความร่วมมือระหว่างประเทศ

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย

สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
๘๘/๒๒ ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทร ๐๒ ๕๙๐ ๔๕๐๘

พิมพ์ครั้งที่ : ๑
จำนวนพิมพ์ : ๒,๘๕๐ เล่ม
ควบคุมการผลิต : บริษัท จิตี โปรดักชั่น จำกัด

คำนำ

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุ (Aging Society) แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งตามการคาดการณ์การประชากรประเทศไทยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๒) คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จะมีประชากรผู้สูงอายุสูงถึงร้อยละ ๒๐.๖๖ ของจำนวนประชากรไทยทั้งประเทศ ปัจจุบันพบว่า มีครัวเรือนเกือบครึ่งที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่าสัดส่วนผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียวและอยู่ลำพังกับผู้สูงอายุด้วยกันมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน แนวโน้มนี้ชี้ให้เห็นถึงความต้องการด้านบริการและการดูแลที่บ้าน และในชุมชนที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

กรมอนามัย โดยสำนักอนามัยผู้สูงอายุมีบทบาทและภารกิจหลักในการดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุในทุกระดับ และเข้าถึงระบบบริการที่มีมาตรฐานถูกต้องตามหลักกฎหมาย เพื่อให้ผู้ให้บริการและผู้รับบริการได้รับความคุ้มครองและมีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน จึงได้จัดทำคู่มือประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อควบคุมมาตรฐานผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ ๒) คุ้มครองผู้รับบริการที่เป็นผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุจะได้รับการปกป้อง คุ้มครองตามกฎหมาย มีมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ ไม่ให้ผู้สูงอายุได้รับผลกระทบทางสุขภาพและความปลอดภัยจากการรับบริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลักเกณฑ์ มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการในเขตพื้นที่ รวมทั้งเป็นการยกระดับมาตรฐานการประกอบกิจการ คณะทำงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านในการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี เข้าถึงบริการอย่างถ้วนหน้าและเท่าเทียม

สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการ ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่ปัจจุบันการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการขยายตัวอย่างรวดเร็วตามสภาพของสภาวการณ์ด้านสุขอนามัยและการเปลี่ยนแปลงของสังคมผู้สูงอายุ จำเป็นต้องกำกับดูแล เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการดังกล่าว รวมทั้งเป็นการยกระดับมาตรฐานการประกอบกิจการให้ถูกสุขลักษณะอนามัย และเกิดความปลอดภัยกับผู้สูงอายุ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการประกอบกิจการดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ของกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“การประกอบกิจการ” หมายความว่า การประกอบกิจการที่ให้บริการส่งผู้ให้บริการไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป

“ผู้ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าของ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่รับบริการที่บ้าน

“ผู้รับบริการ” หมายความว่า ผู้ว่าจ้าง หรือผู้สูงอายุที่รับบริการจากการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

ข้อ ๔ ผู้ใดประสงค์จะดำเนินการกิจการเพื่อให้บริการต้องยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตที่ผู้ดำเนินการประกอบกิจการในเขตท้องถิ่นนั้น

ข้อ ๕ ผู้ดำเนินการกิจการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อโรคพิษสุราเรื้อรัง หรือติดยาเสพติดให้โทษ

(๓) ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๔) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๕) ไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญาความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี หรือความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๖) ต้องมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ และต้องผ่านการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่กรมอนามัยรับรอง

ข้อ ๖ ผู้ให้บริการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

(๒) ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อโรคพิษสุราเรื้อรัง หรือติดยาเสพติดให้โทษ

(๓) ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๔) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๕) ไม่เป็นผู้เคยต้องโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เว้นแต่ได้พ้นโทษ มาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๖) ต้องมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ และต้องผ่านการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่กรมอนามัยรับรอง

ข้อ ๗ ผู้ดำเนินการกิจการต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) แสดงใบอนุญาตประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย

(๒) ต้องมีสถานที่อำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินกิจการ และการติดต่อของผู้รับบริการ

(๓) ต้องจัดทำและรวบรวมข้อมูลทะเบียนรายชื่อผู้ให้บริการตามแบบทะเบียนบัญชีรายชื่อ (ผส.๑) ประวัติผู้ให้บริการตามแบบทะเบียนประวัติ (ผส.๒) สรุปผลการดำเนินงานการให้บริการตามแบบสรุปผล (ผส.๓) แนบท้ายประกาศนี้ ทั้งนี้ ห้ามนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับบริการไปเปิดเผยโดยผิดกฎหมาย

(๔) จัดให้มีการอบรมการปฏิบัติงานเบื้องต้นให้แก่ผู้ให้บริการและระบบกำกับติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการ

(๕) จัดส่งผู้ให้บริการไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน และประเมินความต้องการการดูแลของผู้รับบริการเป็นรายบุคคล และมีการติดตามการให้บริการเป็นระยะ

(๖) จัดให้มีระบบการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ให้บริการ กรณีผู้ให้บริการประสบปัญหาในการดูแลผู้สูงอายุ

(๗) จัดให้มีระบบการส่งต่อ และวิธีการให้คำปรึกษาแนะนำในกรณีมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ

(๘) ในกรณีที่ผู้ให้บริการไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ต้องจัดหาผู้ให้บริการมาทำหน้าที่แทน เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๘ ผู้ให้บริการต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพเบื้องต้น การจัดอาหารให้มีคุณค่าทางโภชนาการ และถูกหลักสุขาภิบาลอาหาร รวมถึงการดูแลการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามเกณฑ์มาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุ

(๒) ประเมินและบันทึกผลการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ ตามแบบรายงานผลการให้บริการ (ผส.๔) แนบท้ายประกาศนี้

(๓) การให้บริการผู้ให้บริการต้องกระทำด้วยความเต็มใจ คำนึงถึงความเป็นส่วนตัวศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความต้องการและความเต็มใจของผู้รับบริการ

(๔) กรณีผู้รับบริการต้องใช้ยา หรืออุปกรณ์สุขภาพประจำตัว ผู้ให้บริการต้องดูแลตามมาตรฐานการใช้ยา หรืออุปกรณ์สุขภาพที่ผ่านการพิจารณา

(๕) ต้องจัดการและให้คำแนะนำการจัดการมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อ รวมถึงสิ่งปฏิกูลที่เกิดจากผู้สูงอายุให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

(๖) กรณีเกิดการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ให้ผู้ให้บริการแจ้งผู้ดูแลผู้สูงอายุ เจ้าของบ้าน หรือญาติของผู้รับบริการแล้วแต่กรณี รวมทั้ง ให้ขอคำปรึกษาแนะนำตามระบบที่ผู้ดำเนินการกำหนดไว้

ในกรณีการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุฉุกเฉินซึ่งมีความจำเป็น ต้องได้รับการรักษาอย่างเร่งด่วน ให้นำผู้สูงอายุส่งตัวเข้ารับการรักษาที่สถานพยาบาลโดยเร็วที่สุด และให้แจ้งผู้ดูแลผู้สูงอายุ เจ้าของบ้าน หรือญาติของผู้รับบริการแล้วแต่กรณี และผู้ดำเนินการโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๙ กรณีเกิดการแพร่ระบาดของโรค หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุ ให้ผู้ดำเนินการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมาตรการที่รัฐกำหนด

ข้อ ๑๐ กรณีมีการฝ่าฝืนประกาศนี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๑ ผู้ดำเนินการที่ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ประกอบกิจการต่อไปได้ โดยต้องปฏิบัติตามข้อ ๙ ทันที และให้ปฏิบัติตามข้อ ๗ และข้อ ๘ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

สาธิต ปิตุเตชะ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

แบบทะเบียนบัญชีรายชื่อ (พส.๑)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อการประกอบกิจการ.....	ใบอนุญาตเลขที่.....	สถานที่ตั้ง.....
หมื่น..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....	อำเภอ/เขต.....	จังหวัด.....

จำนวนพนักงานที่มอบหมายให้ปฏิบัติงานดูแลตู้บริการคน

ประเภทของการให้บริการ

- ☐ ธุรกิจโฮมแคร์ (Home Care)
- ☐ กลุ่มแม่สังกัด (Free Agent)
- ☐ อื่นๆ ระบุ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลให้บริการ

[illegible]

แบบทะเบียนประวัติ (ผส.๒)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อการประกอบกิจการ.....	ใบอนุญาตเลขที่.....	สถานที่ตั้ง.....
หมี่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....	อำเภอ/เขต.....	จังหวัด.....

ประเภทของการให้บริการ

- ☐ ธุรกิจโฮมแคร์ (Home Care)
- ☐ กลุ่มแม่สังกัด (Free Agent)
- ☐ อันดับ ระบุ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลให้บริการ

[illegible]

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

แบบสรุปผล (ผล.๓)

ชื่อการประกอบกิจการ..... ใบอนุญาตเลขที่..... สถานที่ตั้ง.....
 หมู่..... ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
 ประจํา ☐ ครั้งแรก เดือน..... พ.ศ.
☐ ครั้งหลัง เดือน..... พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลสรุปผลการดำเนินงาน

ลำดับ ที่	ชื่อ- นามสกุล ผู้สูงอายุ	สภาพปัญหาหลัก	การดูแลช่วยเหลือ ในครั้งเดือนที่ผ่านมา	วัน/เดือน/ปี ที่ประชุมติดตามผล	การดูแลช่วยเหลือที่ต้องทำ ในครั้งเดือนต่อไป

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

แบบรายงานผลการให้บริการ (ผล.๔)

ชื่อการประกอบกิจการ..... ใบอนุญาตเลขที่..... สถานที่ตั้ง.....
 หมู่..... ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
 ประจําเดือน..... พ.ศ.
 ชื่อ-นามสกุล (ผู้สูงอายุ) ชื่อ-นามสกุล (ผู้ให้บริการผู้สูงอายุ)

ลำดับ	สภาพปัญหาของผู้สูงอายุ (ระบุรายละเอียด)	ผลการดูแลช่วยเหลือ (ระบุรายละเอียด)	วัน/เดือน/ปี ที่ดูแลช่วยเหลือ	สิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อไป	หมายเหตุ/ข้อสังเกต

ลงชื่อ ลงชื่อ
 (.....) (.....)
 ผู้ดำเนินการ ผู้ให้บริการ
 วันที่ เดือน พ.ศ. วันที่ เดือน พ.ศ.

เอกสารแนบ
หลักสูตรผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง ๑๓๐ ชั่วโมง

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑. ความรู้ทั่วไปของผู้สูงอายุ	๑.๑ สถานการณ์ผู้สูงอายุ - นโยบายการดูแลและส่งเสริมผู้สูงอายุ - การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร - สถานะสุขภาพของผู้สูงอายุ - สถานภาพทางเศรษฐกิจ - ความต้องการในการดูแล	๑	๐	๑
	๑.๒ การเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ - ร่างกาย - จิตใจ - สังคมเศรษฐกิจ	๒	๐	๒
	๑.๓ สิทธิและสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง - สวัสดิการรักษายาบาล - การลดหย่อนค่าโดยสาร - เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ - เบี้ยยังชีพผู้พิการ	๑	๐	๑
	๑.๔ เจตคติต่อผู้สูงอายุ	๑	๐	๑
	๑.๕ การอยู่ร่วมกันและความเข้าใจซึ่งกันและกัน - การสื่อสารที่เหมาะสม - ทักษะการฟัง	๒	๐	๒

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๒. การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ	๒.๑ อาหารและโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุและผู้สูงอายุเฉพาะโรค	๓	๒	๕
	๒.๒ การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ	๒	๓	๕
	๒.๓ การส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ	๑	๐	๑
	๒.๔ การจัดกิจกรรมนันทนาการและการชะลอความเสื่อม	๒	๑	๓
	๒.๕ การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและปลอดภัย	๒	๐	๒
	๒.๖ การใช้ภูมิปัญญาไทยและการแพทย์ทางเลือกในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	๒	๐	๒
๓. การดูแลผู้สูงอายุ	๓.๑ การดูแลส่วนบุคคล - การทำความสะอาดช่องปาก - การดูแลมือเท้า - การทำความสะอาดผม เล็บ ตา หู และจมูก - การอาบน้ำ เช็ดตัว และการแต่งตัว	๑	๒	๓
	๓.๒ การคัดกรองเบื้องต้น (สมองเสื่อม/ ภาวะซึมเศร้า/ ADL/ IADL/ ST5 /9Q/ TGDS)/ ความเสี่ยงต่อการหกล้ม	๓	๓	๖
	๓.๓ การวัดสัญญาณชีพและการบันทึกอาการ	๑	๒	๓
	๓.๔ การฟื้นฟูสมรรถภาพและกิจกรรมทางกาย	๒	๒	๔
	๓.๕ การเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุและการใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน	๒	๒	๔
	๓.๖ หลักการใช้ยา และการบริหารยาที่ถูกต้อง	๒	๐	๒

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
	๓.๗ การป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อ และการป้องกัน และควบคุมโรคโควิด-19	๓	๐	๓
	๓.๘ การฝึกพัฒนาศักยภาพสมอง	๑	๒	๓
	๓.๙ การดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง - การดูแลระบบทางเดินอาหาร (การเตรียมอาหาร การให้อาหารทางสายยาง) - การดูแลทางเดินหายใจ (การให้ออกซิเจน การพ่นยา การเคาะปอด การดูดเสมหะ) - การดูแลระบบขับถ่าย (การดูแลสายสวน ปัสสาวะ Colostomy Cystostomy) - การดูแลป้องกันแผลกดทับ การดูแลแผลผ่าตัด - การจัดท่า เปลี่ยนท่านั่ง ท่านอนพลิกตะแคงตัว)	๓	๔	๗
	๓.๑๐ การดูแลแบบประคับประคองและการดูแลผู้สูงอายุ ระยะท้าย/ พินัยกรรมชีวิต /การบริหารจัดการหลังการเสียชีวิต/ การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายเชิงพุทธบูรณาการ	๓	๓	๖
๔. การประเมินภาวะวิกฤต การช่วยชีวิต การปฐมพยาบาล และการส่งต่อ	๔.๑ การดูแลอุบัติเหตุที่พบบ่อย (ฟกช้ำ แผลถลอก แผลไฟไหม้ มีบาดแผล สัตว์กัดต่อย)	๘	๘	๑๖
	๔.๒ การประเมินภาวะวิกฤต			
	๔.๓ การช่วยชีวิตการใช้เครื่องกระตุ้นหัวใจอัตโนมัติ (AED)			
	๔.๔ การห้ามเลือด			
	๔.๕ การปฐมพยาบาลเมื่อกระดูกหัก ก่อนส่งต่อ			
	๔.๖ การส่งต่อและขอรับคำปรึกษาแหล่งให้ความช่วยเหลือ (แหล่งเบอร์ที่ควรรู้)			

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๕. ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยและกลุ่มอาการผู้สูงอายุ	๕.๑ โรคเรื้อรังที่พบบ่อย	๓	๑	๔
	๕.๒ กลุ่มอาการผู้สูงอายุ - Immobility - Instability - Intellectual Impairment - Incontinence - Iatrogenesis	๖	๒	๘
	๕.๓ ปัญหาทางจิตเวชที่พบบ่อย (รวมถึงการจัดการปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์ในผู้ป่วยสมองเสื่อม / BPSD/ พืชสุราเรื้อรัง)	๒	๑	๓
	๕.๔ ปัญหาทางจิตเวชที่พบบ่อย (รวมถึงการจัดการปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์ในผู้ป่วยสมองเสื่อม / BPSD/ พืชสุราเรื้อรัง)	๒	๑	๓
๖. แนวคิดเกี่ยวกับการดูแลผู้ให้บริการ (การหมุนเวียนผู้ให้บริการ/การป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในสถานประกอบการ)	๖.๑ การจัดการความเครียดของผู้ให้บริการ (การหมุนเวียนผู้ให้บริการ/การป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในสถานประกอบการ)	๑	๐	๑
	๖.๒ การดูแลตนเองของผู้ให้บริการ	๑	๐	๑
	๖.๓ บทบาทผู้ให้บริการ	๑	๐	๑
๗. กฎหมาย	- พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ - กฎกระทรวงกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง - การยื่นขออนุญาตเปิดกิจการฯ ขอรับใบผู้ดำเนินการ และขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการ - หลักสูตรด้านการบริการเพื่อสุขภาพ - ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องมาตรการควบคุม กำกับดูแลการประกอบกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔	๓	๐	๓

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๘. จรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ		๑	๐	๑
๙. การบริหารจัดการธุรกิจบริการสุขภาพ	๙.๑ การเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจบริการสุขภาพ	๒	๐	๒
	๙.๒ การบริหารจัดการในธุรกิจบริการสุขภาพ	๔	๓	๗
	๙.๓ การวางแผนการตลาดในธุรกิจบริการสุขภาพ	๓	๒	๕
	๙.๔ สารสนเทศและนวัตกรรม	๒	๒	๔
	๙.๕ การจัดการด้านงบประมาณและการเงิน	๓	๒	๕
๑๐ การบันทึกและการรายงานด้านสุขภาพ	๑๐.๑ การอ่านผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	๑	๒	๓
	๑๐.๒ การบันทึกและการรายงานด้านสุขภาพ			
	๑๐.๓ แบบฟอร์มบันทึกการดำเนินงานของผู้ดำเนินการในกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน			
รวมทั้งสิ้น		๘๑	๔๙	๑๓๐

เอกสารแนบ
หลักสูตรดูแลผู้สูงอายุ ๔๒๐ ชั่วโมง
(สำหรับการประกอบกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง
และกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน)

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑. ความรู้ทั่วไปของผู้สูงอายุ	๑.๑ สถานการณ์ผู้สูงอายุ - การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร - สถานะสุขภาพของผู้สูงอายุ - สถานภาพทางเศรษฐกิจ - ความต้องการในการดูแล	๔	๐	๔
	๑.๒ การเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ - ร่างกาย - จิตใจ - สังคมเศรษฐกิจ	๓	๐	๓
	๑.๓ สิทธิและสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง - สวัสดิการรักษายาบาล - การลดหย่อนค่าโดยสาร - เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ - เบี้ยยังชีพผู้พิการ	๔	๐	๔
	๑.๔ เจตคติต่อผู้สูงอายุในทุกมิติ	๒	๐	๒
	๑.๕ การอยู่ร่วมกันและความเข้าใจซึ่งกันและกัน - การสื่อสารที่เหมาะสม - ทักษะการฟัง	๑	๑	๒

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๒. การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ	๒.๑ อาหารและโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ	๖	๔	๑๐
	๒.๒ การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ	๓	๓	๖
	๒.๓ การส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ	๓	๓	๖
	๒.๔ การจัดกิจกรรมนันทนาการและการชะลอความเสื่อม	๓	๗	๑๐
	๒.๕ การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและปลอดภัย - การเปลี่ยนผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม และเสื้อผ้า - การทำความสะอาดสภาพแวดล้อม	๓	๓	๖
	๒.๖ การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (การนวด การอบสมุนไพร)	๔	๘	๑๒
๓. การดูแลผู้สูงอายุ	๓.๑ การดูแลส่วนบุคคล - การทำความสะอาดช่องปาก - การดูแลมือเท้า - การทำความสะอาดผม เล็บ ตา หู และจมูก - การอาบน้ำ เช็ดตัว และการแต่งตัว	๖	๑๒	๑๘
	๓.๒ การคัดกรองเบื้องต้น (สมองเสื่อม/ ภาวะซึมเศร้า/ ADL/ IADL/ ST5/ 9Q/ TGDS)	๒	๒	๔
	๓.๓ การวัดสัญญาณชีพและการบันทึกอาการ	๓	๓	๖
	๓.๔ การฟื้นฟูสมรรถภาพและกิจกรรมทางกายภาพบำบัด	๓	๕	๘
	๓.๕ การเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุและการใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน	๒	๔	๖
	๓.๖ การใช้ยา (หลักการจ่ายยาที่ถูกต้อง 7R)	๒	๐	๒

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
	๓.๗ การป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อและการป้องกัน และควบคุมโรคโควิด-19	๓	๐	๓
	๓.๘ การชะลอความเสื่อมถอย	๖	๐	๖
	๓.๙ การดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิง - การดูแลระบบทางเดินอาหาร (การเตรียมอาหาร การให้อาหารทางสายยาง) - การดูแลทางเดินหายใจ (การให้ออกซิเจน การพ่นยา การเคาะปอด การดูดเสมหะ) - การดูแลระบบขับถ่าย (การดูแลสายสวน ปัสสาวะ) - การดูแลป้องกันแผลกดทับ (จัดท่า เปลี่ยนท่านั่ง ท่านอนพลิกตะแคงตัว) การพลิกตะแคงตัว	๖	๑๒	๑๘
	๓.๑๐ การดูแลแบบประคับประคอง และการดูแลผู้สูงอายุระยะท้าย/ พินัยกรรมชีวิต	๒	๒	๔
๔. การประเมินภาวะวิกฤตการช่วยชีวิต การปฐมพยาบาล และการส่งต่อ	๔.๑ การดูแลอุบัติเหตุที่พบบ่อย (ฟกช้ำแผลถลอก แผลไฟไหม้ มีดบาด สัตว์กัดต่อย)	๖	๑๕	๒๑
	๔.๒ การประเมินภาวะวิกฤต			
	๔.๓ การช่วยชีวิตการใช้เครื่องกระตุ้นหัวใจอัตโนมัติ (AED)			
	๔.๔ การห้ามเลือด			
	๔.๕ การปฐมพยาบาลเมื่อกระดูกหัก ก่อนส่งต่อ			
	๔.๖ การส่งต่อและขอรับคำปรึกษา แหล่งให้ความช่วยเหลือ (แหล่งเบอร์ที่ควรรู้)			

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๕. โรค กลุ่มอาการ และปัญหาที่พบ บ่อยในผู้สูงอายุ	๕.๑ โรคเรื้อรังที่พบบ่อย (ข้อเข่าเสื่อม โรคเรื้อรังที่ไม่ติดต่อ)	๑๐	๐	๑๐
	๕.๒ กลุ่มอาการผู้สูงอายุ (ภาวะสมองเสื่อม โรคตา ซึมเศร้า นอนไม่หลับ)			
	๕.๓ ภาวะกลั้นปัสสาวะไม่อยู่ (Incontinence)			
	๕.๔ ภาวะเสี่ยงต่อการหกล้ม (Fall)			
๖. แนวคิดเกี่ยวกับ ผู้ดูแล	๖.๑ การจัดการความเครียดของผู้ดูแล (การดูแลทดแทน/ การป้องกันการกระทำความรุนแรง ในครอบครัว)	๒	๐	๒
	๖.๒ การดูแลตนเอง	๒	๐	๒
	๖.๓ บทบาทผู้ดูแล	๒	๐	๒
	๖.๔ จริยธรรมผู้ดูแล	๒	๐	๒
	๖.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ดูแล (แรงงาน), ผู้สูงอายุพระราชบัญญัติสถานประกอบการ เพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศกระทรวง สาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแล การประกอบกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔	๓	๐	๓

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๗. การฝึกทักษะ อาชีพด้านภาษา และคอมพิวเตอร์	๗.๑ ทักษะทางภาษา (คำศัพท์เทคนิคเฉพาะ การสื่อสารเบื้องต้นเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ)	๖	๑๒	๑๘
	๗.๒ ทักษะด้านการใช้ดิจิทัลพื้นฐาน (คอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชัน)			
๘. การฝึกปฏิบัติ	๘.๑ การฝึกงานในสถานดูแลผู้สูงอายุ	๐	๑๑๐	๑๑๐
	๘.๒ การฝึกปฏิบัติงานในชุมชน	๐	๑๑๐	๑๑๐
๙. การวัดและ ประเมินผลการ อบรม	๙.๑ ทดสอบการประเมินภาคทฤษฎี	-	-	-
	๙.๒ ทดสอบการประเมินภาคปฏิบัติ	-	-	-
	๙.๓ ทดสอบและประเมินผลด้านทักษะการปฏิบัติ	-	-	-
	๙.๔ ทดสอบและประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม	-	-	-
รวมทั้งสิ้น		๑๐๔	๓๑๖	๔๒๐

คัดจากหนังสือราชกิจจานุเบกษา
เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๘ ง หน้า ๒๒
วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕

QR - Code ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง มาตรการควบคุมกักกันดูแลการประกอบกิจการ
ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔

